

napadá, přičiňují se zde důvody, z kterých nejvyšší soud má je za správné a vývody dovolání za pochybené. Proč by bylo nesprávné, posuzovati žalobní nárok, pokud spadá do doby před 1. srpem 1920, dle nařízení ze dne 17. prosince 1918, čís. 83 sb. z. a n., nejde na rozum, ani dovolání ani odvolání, na něž odkazuje, toho nedoličují. Každý nárok dlužno posuzovati dle zákona té doby, do níž jeho vznik spadá (§ 5 obč. zák.), leda že by pozdější zákon nadán byl zpětnou působností, čehož v poměru zákona ze dne 8. dubna 1920, čís. 275 sb. z. a n. k nařízení shora citovanému není (§ 33 zák.). Neprávem dovozuje dovolání, že žalobce vzdal se nároku, požadovati zpět přeplatky, mlčky tím, že je svého času napořád platil. Při této logice by nárok na vrácení přeplatku vůbec nikdy vzejíti nemohl, ačkoli jej zákon právě pro takový případ zřizuje (§ 6 (3) nař. a § 14 (3) zák.). Jestliže však tu o vzdání nemůže býti řeči, pak neprávem žalovaný žádá, aby byla žaloba co do 320 Kč 68 h, vypadajících za období do 1. srpna 1920, zamítnuta bezpodmínečně. Ostatně vzdání se bylo zrovna tak málo v první stolici namítáno, jako promlčení, i nelze k těmto novým námitkám dle §u 482, odstavec první a §u 513 c. ř. s. vůbec hleděti, i kdyby byly důvodny. Proto netřeba zkoumati, je-li správným názor odvolacího soudu, že promlčení lhuta §u 6 (3) cit. nař. běží ode dne zrušení smlouvy nájemní. Správný ovšem je náhled odvolacího soudu, že úprava činže rozhodnutím nájemního úřadu provedená platí jen pro dobu rozhodnutí tomu následující, neboť zákon neustanovoval, že by působilo zpět, nýbrž jen, že svolení úřadu toho k zvýšení nájemného o více než 20% je potřebí a bez něho že je zvýšení neplatné (§ 8 (1) a § 14 (1) zák. čís. 275 z roku 1920).

Čís. 2217.

K pojmu »podvodu« ve smyslu čl. 350 obch. zák.

Zboží jest »dodáno«, jakmile se prodatel vzdal jeho detence a zboží přešlo do moci kupujícího nebo jeho zmocněnce.

(Rozh. ze dne 30. ledna 1923, Rv I 786/22.)

Žalovaný prodal žalobci vagon pivních a vinných sklenek a odevzdal zboží k žalobcově příkazu dne 26. listopadu 1919 záslatelské firmě F. a P. k další žalobcově dispozici. Žalobce zaplatil kupní cenu. Dne 12. dubna 1920 sdělil žalobce žalovanému, že italská firma, již zboží dále dodal, zboží pozastavila, ježto prý je nejhoršího druhu, takže dlužno pochybovati o tom, zda jde vůbec o »sklenky«. Žalobou, zadanou dne 27. května 1920 domáhal se kupitel zrušení smlouvy a vrácení kupní ceny. **O b a n i ž š í s o u d y** žalobu zamítly, **o d v o l a c í s o u d** z těchto důvodů: Prvý soud věc právnicky správně posoudil. Co se týče v první řadě tvrzení žalujícího, že tu má býti použito ustanovení čl. 350 obch. zák., první soud správně uvedl, že tu není předpokladu čl. 350 obch. zák. Nikoliv o sobě dodání zboží vadného, jež není ani prostředního druhu ani prostřední jakosti a přiči se učiněnému slibu, tvoří skutkovou podstatu podvodu ve smyslu čl. 350, naopak prodávající musil učiniti ještě něco jiného, co kupujícího přimělo k tomu, že nedbal své povinnosti dle čl. 347 obch. zák. zboží prohlédnouti;

musí tu býti tudíž takové okolnosti, by bylo možno co se týče prodávajícího zjistiti úmysl podvodný. Odvolatel se snaží dovozovati to tvrzením, že žalovaný věděl, že žalobce zboží nepřeveze osobně. Nehledě k tomu, že k tomuto tvrzení, které v stolicí prvé ani uplatňováno nebylo, nelze v řízení odvolacím vzhledem k ustanovení Šu 482 c. ř. s. ani přihlížeti, není toto tvrzení přesvědčivým již z toho důvodu, že zboží bylo k žalobcovu rozkazu zasláno zasílatelské firmě F. a P. v Karlových Varech, žalobce v Karlových Varech bydlí, takže náhled, že žalobce prohlédne zboží v Karlových Varech byl spíše odůvodněn nežli náhled opačný. Tvrzení žalujícího, že žalovaný věděl, že nelze očekávat, že žalobce zboží v Karlových Varech osobně převezme, nezasluhuje tudíž povšimnutí. Též z fakturované ceny nelze usuzovati na úmysl klamati, to tím méně, když žalobce neprokázal, že žalovaný zaplatil svému předchůdci za zboží žalobci dodané cenu v poměru ku fakturované částce valně nižší. Dlužno přihlížeti k abnormálním poměrům hospodářským, které panovaly v době, kdy prodej byl ujednán, zejména k velkému shonu po zboží, vyvolanému nedostatkem zboží, za kterýchžto poměrů si prodávající ani neuvědomil, že by kupující nemohl potřebovati zboží, byť bylo sebe vadnější. V samotném dodání vadného a protismluvného zboží tudíž nelze ještě spatřovati skutkovou podstatu podvodu dle čl. 350 obch. zák. Proti škodě způsobené pokusem dodati zboží sebe vadnější jest kupující chráněn ustanovením dle čl. 347 obch. zák. Žalobce jest toho názoru, že lhůta ku pozastavení dle čl. 347 obch. zák. jakož i lhůta žalobní dle čl. 349 počala plynouti teprve odevzdáním zboží firmě ve Florencii, tudíž teprve v dubnu 1920 a že tudíž názor prvního soudu, že pozastavení se stalo pozdě a že žaloba dle čl. 349 obch. zák. jest promlčena, jest mylným. Pro posouzení včasnosti pozastavení jest směrodatným pouze právní poměr mezi žalobcem a firmou T., pokud se týče právní poměr mezi firmou T. a firmou C. ve Florencii, poněvadž žalobce v řízení před první stolicí ani netvrdil, že žalovaný při uzavření smlouvy věděl, že zboží bylo již prodáno dále a že má býti odesláno. Za tohoto stavu věci jest okolnost, že zasílatelská firma F. a P. obdržela příkaz, aby zboží pro firmu T. pokud se týče pro C. převzala a posléz jmenované firmě zaslala, pro otázku převzetí zboží žalujícím bez významu. Jest nesporno, že zboží, žalobcem koupené, k jeho příkazu bylo odesláno zasílatelské firmě F. a P. Tím, že zboží bylo odesláno zasílateli, žalobcem zmocněnému, bylo zboží odesláno žalobci do Karlových Varů, což žalobce ve spisu svém odvolacím sám připouští, tvrdě, že firma F. a P., převzavši zboží koncem listopadu 1919, učinila tak jedním rázem pro žalobce, pro T. a pro C. a com. Jak zjištěno, bylo zboží odevzdáno firmě F. a P. dne 26. listopadu 1919, takže tímto dnem počíná lhůta k pozastavení a lhůta promlčecí. Jelikož žalobce pozastavil zboží teprve dne 12. dubna 1920, prohlásil první soud právem, že toto pozastavení se stalo opožděně a že žaloba jest dle čl. 349 obch. zák. promlčena.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Pokud jde o dovolací důvod Šu 503 čís. 4 c. ř. s., dlužno především přisvědčiti odvolacímu soudu, že žalovaný se podvodu nedopustil. Do-

volatel odkazuje se na zcela případné důvody napadeného rozsudku. Pro podvod ve smyslu čl. 350 obch. zák. se vyžaduje úmysl, kupujícího ošáliti; jde tu o vnitřní děj, který lze dokázati toliko skutečnostmi, dovolujícími bezpečný závěr, že prodávající v onom úmyslu jednal. Pouhý důkaz, že zboží bylo vadné, pokud se týče, že nebylo smluveného původu, nestačí, pokud kupující alespoň nedokázal, že prodávající o vadnosti zboží věděl, pokud se týče že smluvený původ bezvadnou jakost zboží zaručoval. Ani to, ani ono však žalobce netvrdil, tím méně tedy prokázal. O právním omylu nelze zde mluvit a článku 350 obch. zák. nelze použít. Avšak odvolací soud nepodlehł takovému omylu ani potud, pokud vyslovil názor, že lhůta ku pozastavení ve smyslu čl. 347 obch. zák. a lhůta promlčecí stanovená v čl. 349 obch. zák. započaly odevzdáním zboží speditérovi, tedy dnem 26. listopadu 1919. Zboží je ve smyslu čl. 347 obch. zák. »dodáno«, jakmile zasílatel detence jeho se vzdal a zboží přešlo do moci kupujícího, pokud se týče osoby, jím k přijetí zboží splnomocněné, zde tedy právě firmy F. a P. Výtky nebyly učiněny bez průtahů po dodání jmenovanému spediteru, nýbrž, jak nesporno, teprve dne 12. dubna 1920, tedy opožděně a v době, kdy zboží dle čl. 347 odstavec druhý obch. zák. bylo již dávno schváleno. Na tom nemění ničeho, že žalobce zboží prodal fě T. ve Vídni, to nespřistilo ho povinnosti uložené mu v čl. 347 obch. zák., pokud se týče neuchráněno ho před následky opomenutého včasného pozastavení a bylo naopak za všech okolností jeho věcí, postarati se o včasné prohlédnutí zboží před jeho přepravou do Vídně, což mohl učiniti jednoduchým příkazem svému spediteru, by zboží před prohlídkou neodeslal. Správným jest proto právní názor odvolacího soudu, že výtky byly učiněny opožděně a žaloba, podaná teprve dne 27. května 1920, je promlčena.

Čís. 2218.

Výpověď, již dala obec jako bytový úřad dle §u 15 zákona ze dne 30. října 1919, čís. 592 sb. z. a n. tomu, komu byt přikázala, jest považovati za mimosoudní výpověď.

Mimosoudní výpověď musí obsahovati údaje, nikoliv též návrhy §u 562 c. ř. s.

Ustanovení §u 903 obč. zák., podle něhož, padne-li poslední den lhůty k nějakému prohlášení na neděli, nastupuje na místo tohoto dne příští den všední, dlužno použiti v případě §u 15 zák. čís. sb. z. a n. 592/1919.

(Rozh. ze dne 30. ledna 1923, R II 12/23.)

Na základě výměru obce B. ze dne 2. října 1922, jímž dána Josefě J-ové výpověď ze zabraného bytu, povolil soud prve stolice exekuci vyklizením, rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvody: Napadeným usnesením byla obci povolena na základě výměru ze dne 2. října 1922 exekuce vyklizením bytu, obývaného povinnou Josefou J-ovou. Stížnosti povinné nelze upřiti oprávnění. Otázku první, zda je onen výměr exekučním titulem po rozumu §u 1 čís. 12 ex. ř., jest